

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD)

(2013/C 133/16)

Zpravodaj: **pan Henri MALOSSE**

Spoluzpravodajové: **pan Georgios DASSIS, pan Luca JAHIER**

Dne 10. října 2012 se Rada a dne 22. října 2012 Evropský parlament, v souladu s čl. 304 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD).

V souladu s čl. 19 odst. 1 jednacího řádu se Výbor dne 15. listopadu 2012 rozhodl ustavit podvýbor a pověřil jej přípravou podkladů pro toto téma.

Podvýbor „Financování evropských politických stran“, který Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijal stanovisko dne 30. ledna 2013 (zpravodaj: pan Henri MALOSSE, spoluzpravodajové: pan Georgios DASSIS a pan Luca JAHIER).

Na 487. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 13. a 14. února 2013 (jednání dne 13. února 2013), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 155 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. EHSV stejně jako Komise a Parlament zdůrazňuje, že lepší fungování Evropské unie vyžaduje, aby se na této úrovni prosadily známější a uznávanější politické strany a nadace, které by zároveň byly reprezentativnější a bližší občanům.

2. EHSV podporuje zřízení jednotného právního statusu evropských politických stran a nadací, stejně jako přezkum kontroly jejich fungování, a to proto, aby se zlepšily podmínky pro jejich vnitřní demokratické fungování, ale i pro jejich efektivitu, viditelnost, transparentnost a účetnictví.

3. EHSV zdůrazňuje, že strany a nadace, které budou tohoto statusu využívat, přitom musí přijmout samotné zásady evropské integrace i hlavní hodnoty, na nichž staví a které jsou zakotvené v Listině základních práv Evropské unie.

3.1 Co se týče cílů evropské integrace, EHSV se domnívá, že takový status by měl vyžadovat, aby subjekty přijaly za své posilování míru, spolupráci mezi státy a národy, prosazování hospodářského a sociálního pokroku a blahobytu občanů i demokratické uplatňování svobody projevu a diskuse.

3.2 Pokud jde o soulad s hlavními zásadami zaručenými na evropské úrovni, EHSV zdůrazňuje, že je nutné dodržovat ty zásady, jež jsou zakotvené evropskými smlouvami, zejména v preambuli Smlouvy o Evropské unii a obzvláště v Listině základních práv Evropské unie, která ve svém článku 21 stanoví zákaz diskriminace z jakýchkoli důvodů. Zásada rovnosti žen

a mužů ve všech oblastech, která je také stanovena v článku 23 uvedené listiny, by se měla mimo jiné konkrétně projevit ve všech řídicích orgánech evropských politických stran a nadací.

3.3 EHSV doporučuje, aby politické strany a nadace, které si přejí mít evropský status, potvrdily dodržování výše uvedených základních zásad prohlášením. Za dohled a oznamování případů porušení zásad a základních práv zakotvených ve smlouvách EU pak bude odpovídat Evropský parlament a obzvláště jeho Výbor pro ústavní záležitosti.

3.4 EHSV taktéž připomíná klíčovou úlohu, kterou bude muset zastávat Soudní dvůr Evropské unie při kontrole těchto zásad, kdy bude muset umožnit zejména podávat návrhy na předběžná opatření.

4. EHSV také poukazuje na to, že je kromě stávajících evropských politických stran a nadací také zapotřebí podpořit vznik a rozvoj nových stran a nadací na této úrovni, pokud splní požadovaná kritéria fungování, dodržování hodnot a reprezentativnosti.

4.1 Pokud se jedná o nezbytnou dodatečnou podmínku způsobilosti k financování, tedy kritéria, které by bylo splněno jedním poslancem v Evropském parlamentu, nezdá se to být příliš vhodné, a to zejména proto, že postupy pro volbu, a tudíž i podmínky úspěchu ve volbách se mezi členskými státy stále velmi různí.

4.2 EHSV tedy navrhuje, aby byly zachovány odkazy ohledně reprezentativnosti, které budou s menší pravděpodobností základem svévolné diskriminace. Navrhuje v tomto ohledu jako inspiraci kritéria, která byla stanovena pro evropské občanské iniciativy, a navrhuje, aby byla zachována podmínka získání nejméně jednoho milionu hlasů z nejméně sedmi různých zemí v posledních evropských volbách.

4.3 Financování, rozpočty a dary evropských stran a nadací musí být transparentní a veřejné. Občané mají právo a povinnost být informováni o způsobech financování a o výdajích stran a nadací. Případné sankce anebo pozastavení financování by měly být oznámeny v tisku.

5. EHSV by také rád u příležitosti projednávání tohoto návrhu nařízení důrazně připomněl, že stále přetrvává nerovné zacházení s evropskými stranami a nadacemi s politickým posláním na jedné straně a se sdruženími a nadacemi, které plní cíle obecného zájmu v evropském měřítku (hospodářské, odborové, sociální, humanitární, kulturní, environmentální, sportovní,...) na straně druhé, a že se toto nerovné zacházení dokonce zhoršuje.

5.1 Smlouva o Evropské unii neboli Lisabonská smlouva v článku 11 zakotvuje zásadu participativní demokracie a tudíž i význam stran a nadací, díky nimž žije debata ve veřejném prostoru EU. EHSV zdůrazňuje, že tyto asociální sítě mají čím dál důležitější úlohu a v době všem dostupného internetu někdy dokonce úlohu dominantní. Již nyní jako představitelé participativní demokracie zastávají životně důležitou a čím dál významnější úlohu při informování, ve veřejných diskusích i v tvorbě evropského veřejného mínění. Tímto vhodně obohacují a doplňují struktury politické zastupitelské demokracie. Tato přidaná hodnota je obzvláště zřejmá na celoevropské úrovni, protože četné dopady této participativní demokracie přirozeně prostupují hranice mezi státy.

V Bruselu dne 13. února 2013.

5.2 EHSV vzhledem k propasti, která kvůli krizi mezi občany a evropskými politiky narůstá, varuje Komisi před negativními a kontraproduktivními důsledky nevhodného přístupu, který by nebral ohled na zvláštní a samostatná práva evropských politických sdružení a neuznával by žádný ekvivalent těchto evropských sdružení. EHSV by zejména rád připomněl, že potvrzování politické Evropy je i nadále neoddelitelné od potvrzování Evropy občanů a občanské společnosti, jež se opírá o sdružení a organizace, která mají v tomto měřítku k dispozici adekvátní, účinné a jednotné právní nástroje.

5.3 EHSV znovu kritizuje to, že se Komise před několika lety rozhodla ustoupit od projektu evropského sdružení, a to údajně z důvodů obtíží s dosažením politické dohody v Radě. EHSV má za to, že tyto důvody nejsou v této otázce přijatelné jako takové a ani je dnes nelze fyzicky ověřit.

5.4 EHSV taktéž připomíná své znepokojení nad neustálými překážkami, které brání prosazení společností s evropským statutem, ať již se jedná o nedostatečný zájem o stávající status, který svědčí o skutečném neúspěchu, nebo o přetrvávající zpoždění a blokování zjednodušeného statusu, který by byl přístupný významnému počtu podniků všech velikostí.

6. EHSV také připomíná, že podporuje návrh statutu evropské nadace, tak jak se vyslovil ve stanovisku z 18. září 2012 ⁽¹⁾, a zdůrazňuje, že je nutné zabránit jakékoli diskriminaci evropských politických nadací.

7. EHSV potvrzuje svůj souhlas s jednotným právním statutem pro evropské politické strany a nadace, a proto vzhledem ke svým různým poznámkám a v souladu se zákazem diskriminace zaručeným Evropskou unií požaduje, aby Komise předložila evropské nařízení, které by vyrovnalo status a financování evropských sdružení, jež mají jiné než politické poslání, a aby urychlila přípravu přijetí nařízení o statutu evropské nadace.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ Úř. věst. C 351, 15.11.2012, s. 57.